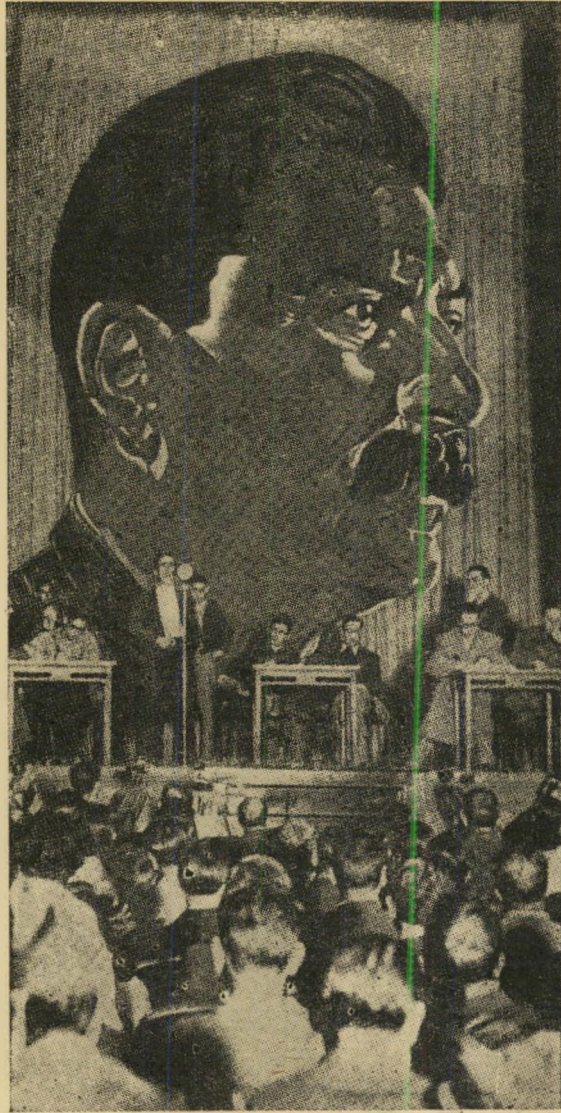

9. המכחן הגדול: ספרד

ביולי 1936 מרדה קבוצה של גנרלים ספרדים בממשלתם הדמוקרטית. מוסוליני והיטלר שלחו להם מיד נשק כבד. אולם סטאלין לא מיהר לשלוח עזרה דומה לרפובליקה הנתקפת. הוא התנדב את הסיוע בהגברת השפעתם של הקומוניסטים, שהיו עד אז מעוט זעיר בפרלמנט. עם עליית כוחה של המפלגה הקומוניסטית, שאירגנה פעולת תעמולה עצומה (ראה תמונה), פרצו מלחמות אורחים בקרב המחנה הרפובליקאי עצמו וכמה מנהיגים נרצחו על ידי שליחים סובייטיים. אולם סטאלין נרתע מלהגיש עזרה מכת. הוא חשש כי התערבות גלויה מדי בעניני מערב אירופה תלכד נגדו את כל העולם המערבי. אויביו במחנה השמאל טענו שהוא הפקיר את המהפכה העולמית והספרדית על מובח הבטיחון של המדינה הרוסית. המלחמה נמשכה שלוש שנים, גרמה למותם של 700 אלף ספרדים. שרידי המנהיגים הקומוניסטיים ברחו למוסקבה, ואלגנטינו (אז קאמפונינו) גונזאלס, ברח ממחנה העבודה סובייטי, האשים את סטאלין בפומבי בכליאת מיליונים במחנות סיביר.

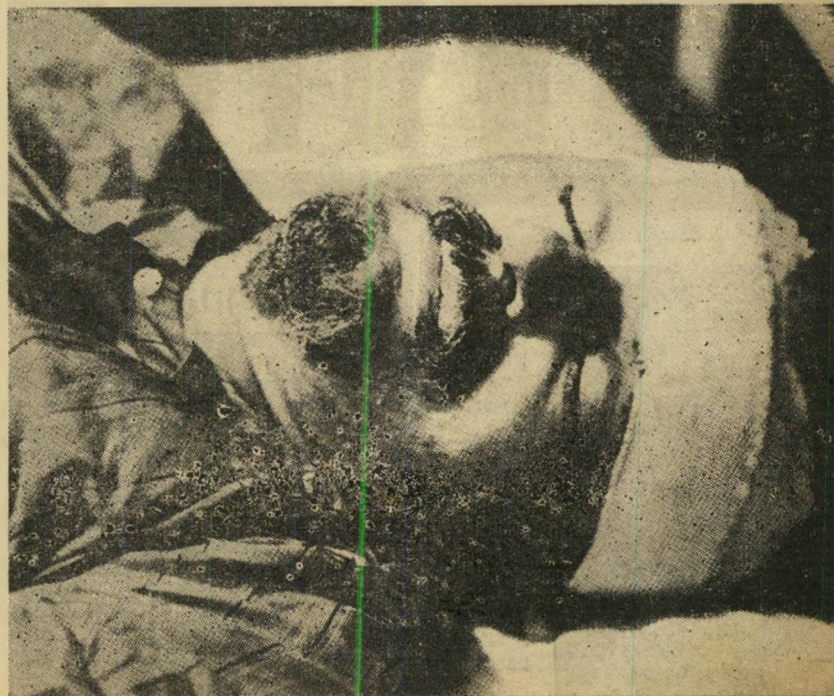
10. לחיצת יד לשר הנאצי

באוגוסט 1939 נהם העולם כשנודע כי סטאלין חתם על חוזה עם היטלר, קיבל לראיון את יואכים פון ריבנטרופ, אדמת הדמויות הנאלחות ביותר של המשטר הפאשיסטי. החוזה נשאר עד יומי האחרון המעשה היחיד מופקפק ביותר של סטאלין. הוא גרם במישרין למלחמת העולם השנייה, כי היטלר לא היה פותח מעולם במלחמה זו ללא הבטחון המלא שלא יצטרך להילחם בשתי חזיתות בעת ובעונה אחת. בעיני מעריציו של סטאלין לין היה המעשה המאקיאבלי תמרון גאוני להגנת עולם המהפכה, כי הוא הפנה את כוחו הצבאי האדיר של היטלר נגד עולם המערב, גרם למלחמת אחים במחנה הקאפיטליסטי, מנע את הסכנה (המוחשית למדי) של מסע צלב של כל המדינות המערביות נגד ברית המועצות. אולם בעיני אויביו של סטאלין היה זה מעשה סמלי שהוכיח כי המהפכה ירדה סופית מן הפסים, לא הולידה אלא משטר פאשיסטי מוסחה. דעתם זו התחזקה כשהתנפלו הסובייטים על פינלנד הקטנה — מעשה שהקומוניסטים הסבירו גב אותו כאמצעי התגוננות בפני המערב.

11. טרוצקי נרצח

בעולם געשה המלחמה. פולין, נורבגיה, דנמרק, הולנד, בלגיה, צרפת נפלו. הבריטים לבדם החזיקו מעמד. הידידות בין גרמניה וברית המועצות הגיעה לשיאה בהחלפת חומרי מלחמה. אותה שעה השיגו הגנרל וסטאלין את ליאו דוידוביץ ברונשטיין, המכונה טרוצקי. הוא נידון בשעתו למות בהעדרו, גורש מנורבגיה תחת לחץ הממשלה הסובייטית, השתכן לבסוף במקסיקו, שם הוסיף להפגין את יריבו הגדול במטר בלתי פוסק של מאמרים וספרים. בשעת חיבור אחד מהם קרבו לביתו אנשים בתלבושת שוטרים מקסיקאית, ירו לעברו 300 כדורים ממכונת ירייה, אך החטיאו את מטרם. כעבור חודשים מספר חדר אליו ג'ק מורנארד, רוצח את גולגולתו בגרון. מיד אחרי המעשה פרץ בצעקה: "הם הכריחו אותי! הם אסרו את אמי!" אחרי זה השתתק לגמרי, אף כי נידון לעשרים שנות מאסר. עם מות טרוצקי חוסלה האופוזיציה האחרונה לסטאלין בקרב הגורדיה הבולשביקית שביצעה את המהפכה. רבים בעולם ראו במותו של טרוצקי את סיומו הסמלי של רעיון המהפכה העולמית העצמאית, החלפתו הסופית ברעיון ההתפשטות הסובייטית בכוח הצבא האדום. מעתה נראה סטאלין גם הוגה הדעות הגדול היחיד של העולם הקומוניסטי.

12. מרשל סטאלין מנצח במלחמה

לאחר שנואש מנצחון על הבריטים, פלש הייח לברית המועצות, בניגוד לעצת מצביאי. בחדשים הראשונים נחל נצחונות כמעט חסרי תקדים בהיסטוריה. רוב המפקדים הסובייטיים החותקים ששרדו בטיהורים נתגלו כחסרי כשרון. האוכלוסיה האורחית, ביחוד באוקראינה, קידמה את פני הצבא הנאצי בברכה. מנהיגים נאציים, כמו מפקד הס. ס. היינריך הימלר (בתמונה) שוחחו באופן ידידותי עם בני הארץ. אולם הנאצים הגרישו את הסאה. מתוך בטחון עצמי מופרז החלו לזכא את האוכלוסיה. העם המעונה התלכד מחדש מסביב לסטאלין, שהפריז על מלחמה פטריוטית לגירוש הפולש הזר והחיה את זכר הצארים ומפקדיהם. במלחמה נתגלו תכונותיו החיוביות — זהירותו, שלחו העילאית, שכלו המעשי. בניגוד להיטלר לא הפריע למפקדיו, אף כי ניהל אישית בטלפון את כל המערכה. תחת השגחתו קם דור חדש של מרשלים צעירים. הצבא הסובייטי ניצח את הגרמנים.

